

NAŠA SLOGA

POUČNI, GOSPODARSKI I POLITIČNI LIST.

„Slogom rastu naše stvari, a nasloga sve pokvari“ Nar. Posl.

— Uredništvo i odpravništvo nalazi se: VIA TORRENTE br. 12. —

Nepodpisani se dopisi ne tiskaju. Priposlana se pisma tiskaju po 5 novč. svaki radak. Oglasli od 8 radaka stope 60 novč. za svaki redak višo 5 novč. ili u službu opatovanja uz pogodbe sa upravom. Novci se šiju poštarskom *cepstvom* (assegno postale). Ime, prezime s najbolju poštu valja točno označiti. Komu list ne dodje na vremenu, neka to javi odpravništvo u otovetu pismu, za koje se ne plaća poštarsine, ako se izvana napiše: „Reklamacija“. Dopisi se ne vraćaju ako se i ne tiskaju. — „**NAŠA SLOGA**“ izlazi svakog četvrtka na cijelom arku. Novci i pisma šiju se na uredništvo ili odpravništvo. Nebilježevani listovi se ne primaju. — Predplata u poštarskom stoji 5 for., za seljake 2 for. na godinu. Razmjerne su 50112 za pol godinu. Izvan carevine više poštarsina. Na malo 1 br. 5 novč.

POZIV NA PREDPLATU.

Primiće se eto koncu i šestnajsta godina, što šaljemo naš list u ruke milog nam roda. Na koncu godine valja da obraćunamo sa našim dužnicima i vjerovnicima. Da uzmognemo drugim zadovoljiti, molimo vas da učine čim prije svoju dužnost.

Pozivljemo ujedno svoje dosadanje predplatnike, da se iznova predplatom oglase te da našem listu i novih čitateljih pribaviti postoje.

Predplata spoštarskom stoji za cijelu godinu za imućnije for. 5, a za seljake for. 2. Za pol godine polovicu. Izvan carevine za poštarsku više. Novce nevalja šiljati u pismu, jer je predrago, nego poštarskom naputnicom. (Vaglia postale).

Uprava »Naše Sloga«.

Speranze d' Italia.

(Nade Italije.)

Poslijo visko bitko, u kojoj bijaše — kako jo poznato — talijanska morušica hametom potučena, a Italiju za to bogato nadarenu — umirila so bila ponetično vrucha talijanska krv, to mišljahu dobiti prijatelji njezini, da jo talijansko pitanje rešeno, da Italija, postignuviš na laku ruku svoje jedinstvo, neima Šta više od svojih susjednih tražiti. Činilo se neko vrijeme, da je tomu zbilja tako. Al nobje tako. Od onog vremena rade tajno i javno u susjednoj kraljevini dvije stranke, koje idu za istim ciljem, služeći se samo različitim sredstvima.

Umjereni ili diplomatska stranka nastoji putem ugovora s diplomatskim spletakom okrenuti sebi u prilog susjedne države, dokim se druga, otvoreni i drzovitija nežaca, javno izjavljeni, da je pripravna na svaku korak, samo da položi svu ideal t. j. da odtrgne nekoje pokrajine susjednih država te je priopći Italiji.

U redovih umjereni stranke nastoji se mnogo što aktivnih što umirovljenih diplomatih, vojnikih i nekoliko pisacih, među kojima spadaju i *Pavao Fambri* i *Ruggiero Bonagi*, a druga stranca nazvana »Italia Irredentica«, nači glavnu podrštu među mladim naratačem, osobito među dječtvom. Za talijansku pustolovinu u Africi ili za pogibeljne osnove »Irredentek« oko novog uređenja francuzko-talijanskih granica, nije nas briga, jer se nas nimalo netiču, nu ni boćemo ovim redi, da opt jednom predočimo našim čitateljim težnje, koli talijanske diplomatske toli irredentističke stranke, za ovimi našimi pokrajinama.

Jedna i druga od spomenutih stranaka traži, da se iznova urede granice ustanovljene god. 1866. iz-

među Austrijom i Italijom. Oni hoće, da se izotni dio Friuli, zatim Trst i Istra sa otoci odlagnu od Austrije i pripoji Italiji. Uz ove pokrajine inače u svojem programu i južni Tirol te Dalmaciju.

Sredstvo, kojima se služe privrženici »Irredentek« jesu poznata i kod nas. Na Goričkom, u Istri i osobito u Trstu daju često oduška svojim veliko-talijanskim sanjarjim i domaćim sinovima, austrijski podanici. Najmilije oruđje su njim bombe, petarde, bunтовnički plakati i slični spisi. Nu ovo su samo ustrašujuća i momentalna sredstva, oni će se latiti u dogovoru sa prokopalinskim drugovima, čim njim se pruži srgda u ozbiljnijeg oružju.

Pristaša »Irredentek« koli u Italiji toli u austrijskim pokrajinama jesu svakako manje pogibeljni za Austriju nego li takozvana diplomatska stranka. Oni su otvoreni protivnici države a takovi su uvjek i svagdje manje pogibeljni nego li prisiljeni lukači i lisičavi prijatelji. Kad bi austrijska vlada ozbiljno htjela, ona bi diplomatičkim koraci bez velike muke okrijnula Živac »Irredentek« u susjednoj kraljevini. Tim laglo pošlo bi ujto to za rukom u vlastitih pokrajinah kod domaćih podanika, samo kad bi za to dobra volja bilo.

Diplomatska stranka izdala je i u najnovijoj vremenu spis pod naslovom: »Le speranzo d'Italia«, kojim nastoji dokazati svoje pravo na spomenuto pokrajino te navadju načine ili sredstva kojimi bi se postiglo pripojenje austrijskih južnih pokrajina Italiji. Pisac talijanskih nadaka ostao je nepoznat, nu naguđja se, da spada među talijansku umirovljenu diplomaciju.

Pisac razpravlja u uvodu izotčno pitanje i sve moguće promjene na Balkanu, pak dolazi do zaključka, da makar i zadržala Italija Tripalis u Africi ili jedan dio Albanije, da to nije za nju od tolike vrednosti od kolike bi bilo pruženje njezinih granica sa strano tirolskih i juliskih Alpa.

On, kao i u običu njegovi istomisljenici nežele oslabljenu Austriju za susjeda, jer se boje moćne Rusije i Njemačke, kojim nebi mogla Austria odloževati. Nu kad bi se Austria pružala do egejskoga mora, čim bi postala na izotčnoj obali Adrije pogibeljna Italija, zahtjeva pisac od talijanske diplomacije, da odlučno traži za to odstup od Austrije. Ako bi Austria posegla za Albanijom i Makedonijom, morala bi odstupiti Italiji Trient, Istru i Trst pa makar bila na to i ratom prisiljena.

Kako se vidi, traži Talijani od Austrije nešto bez čega prasteće biti ova poslednja vlevlastiju. Pisac, nadah uvidja i sam, da će to težko bez rata

postignuti te da se valja na slično poduzetje dugo pripravljati. Izmedu redaka njegovih proviruje i to, što on računa za sluduj rata na pomoć Englezko i Francuzko, neavodeći dakako razloga, zašto bi ova dvoj vlasti imala radje propustiti pomoć na Adriji Italiji i ne Austriji. Englezki interesi nedolaze sa austrijskim niti na moru, a još manje na kopnu u doticju; a što se Francuzke tiče, ova nije zaista zaboravila, da je mnogo njezino krvi prolijeveno radi nezusitnih Talijanah.

Osim spomenutog spisa, opominje i neslužbeni vojnički časopis »Esercito« talijansku vladu, da pazi budnim okom na Austriju, koju vlada na adrijskom moru od Grada do Krfu, tako koji je zatukla poput klina Trent u sred gornje Italije, koja stoji na talijanskoj izotčnoj strani onkraj Soče, kamo pred otvorenim vrati, čija vojna vojnica u Pulji, Šibeniku i Kotoru eži, da si ta Austria noprivoji ujedno lukači i lisičavi prijatelji. Kad bi austrijska vlada ozbiljno htjela, ona bi diplomatičkim koraci bez velike muke okrijnula Živac »Irredentek« u susjednoj kraljevini. Tim laglo pošlo bi ujto to za rukom u vlastitih pokrajinah kod domaćih podanika, samo kad bi za to dobra volja bilo.

Diplomatska stranka izdala je i u najnovijoj vremenu spis pod naslovom: »Le speranzo d'Italia«, kojim nastoji dokazati svoje pravo na spomenuto pokrajino te navadju načine ili sredstva kojimi bi se postiglo pripojenje austrijskih južnih pokrajina Italiji. Pisac talijanskih nadaka ostao je nepoznat, nu naguđja se, da spada među talijansku umirovljenu diplomaciju.

DOPISI.

Volosko mjeseca novembra 1885. Godopisne urednike, ako ste ikuda čuli kuju stvar, koja je proti naravi, proti zakonu božjemu i ljudskemu, to čete ju vi i čitatelji. »Naše Sloga« čuli sada. Dne 12. i 13. prošloga oktobra bilo je upisivanje djece u Opatsku školu, uči se to bilo po zakonu, neka suvi svaki, koji ima još samo malo zdrave pameti.

Covjek se mora u istinu čudit kako se mogu promjeti Opatsici u 24 ure. Nu neku sudi svaki, koji je kriv, da se čini, da su se promjenili. U Opatski se otvorila redovita škola sa dva odjela: jedan je bavsko-njemački u koja se upisalo 10 djece, a drugi talijansko-njemački u koj se upisalo preko 40 djece. Da tudjinel upisivo svoju djece u odjel talijansko-njemački to je njihov posao, ali da Opatsici šalju svoju djece u tu školu to je ludorija, ili da rečemo čisto po domaću prava nemotarja. Ako bi 40 djece bila u toj školi u Opatski samo, to jih 37 nerazumje niti besjede talijanske, a 3 samo svaku desetu. Mogu li se što djece naučiti u toj školi, ako se ne rabi sleparija t. j. ako učitelj po knutrbandu ne rabi hrvatski jezik? A je li po zakonu u talijanskoj školi ra-

bili hrvatski jezik, jezik koga po miskljenju dvih opatijskih škreniakih djeca ne razume na to nam moraju odgovoriti oblasti, koje su postavljene, da čuvaju zakon.

Da Opatijska dj. ca ne znaju talijanski, a još manje njemački, moraju nam posvetiti sumi roditelji djeca. Neka čuve cicala istra. Na 18. februara ove godine, a luč na čelu sredu ili popelnici bili su pozvani svr stariji iz Opatijski i Škrblj pred oca, kr. kotarskoga kapetana u Opatiju, da kužu kakav im djeca jezik govor. Od 56 tako se ne varu-ne ro Italijan, kazalo ih 47, da ih djece negovore nego hrvatski, a 7 hrvatski i talijanski, među kojima jedna malica puna znanja i mudrosti još nije mački. Da je tomu tako može svjedočiti c. kr. kotarski glavar na Voloskom. Njihvi se može sifit za 1 ili 2 broja, a sada ti isti stariji upisuju svoju djece u talijansko-njemačku školu. Il nije možda zemaljski odbor htio dati Opatijske škole, ako ne bude talijanska, a tome su pomogala dva dote spomenuta gospodina, da Opatijske pokažu pred svjetom badastijmi nego li jesu.

Gg. Sikić i Varlien su bili obavdani u školu, da sile roditelje upisati u talijansku školu, a vani je morao muštrati tvrdkorone Opatijske neki Priskić. Kad bi koji olac ili mati došla sa svojim djetetom u školu, onda bi počeli pitat kakova će to bit škola. Tad bi počimali guditi Sikić i Varlien u talijansku školu daje djele. One bi rekno, da mu djele ne zna talijanski. Opet tada Sikić i Varlien: «Se nezadit malo po malo, nećes se misla decu vaditi sve talijanski, nego po Opatijsku, pa po talijanski, vidi mi se nismo vadili hrvatski, pa znamo lejt hrvatski i talijanski, če vam hrvatski, kamo čete po svetu a tim jezikom; vi morate znati talijanski, jer Sikić i Varlien su tako fine glave, da ne poznaju ni jednoga drugoga jezika» mi smo samo talijanski rabili po svetu. Poslušajte nas, ki ram dobro želim a ne krivili prorok. — Ovo je živa istina, a svjedoci su mnogi stariji, a najbolji bi bili g. učitelj, koji je morao te stvari slušati. Uz tu gospodu pomagale su neke habe po gornjoj Opatijskoj talijanskoj školu, druge žene su se pak valjala prestrašile i lude na to isle.

Pod ovakovom zvezdom zle sreće započela Opatijska škola i zato ovdje javnim putem upitamo poglavito gospodina VIII. vitezeta Jetimara kao c. kr. kotarski glavar i predsjednika c. kr. kotarskoga školskoga vjeća slijedeće:

1) Kojim pravom su prisustvovali poznati talijanski agitatori Sikić i Varlien upisivanju djece u školu u Opatijsku?

2) Ako su imali prisustvovati, po kojem paragrafu školskoga zakona, buduć nigdje do sada u cijelom Voloskom kotaru, a valjda ni cijelom Austriji občinski zastupnici nisu prisustvovali sličnom upisivanju?

3) Ako su kakovo pravo imali, zasto ako je zakon i nepristran, nije prihvatio koji čini občinskog zastupstva od hrvatske strane, buduć spomenuta obojica prisudjuju talijanskoj stranici, a po tom su i pristano radili pod tobožnjim okriljem zakona za tu stranku?

4) Ako mjestno školsko vjeće, komu je predsjednikom načelnik Voloski, nije dobilo nikakvog nalogu od vijeća občasti u tom pogledu, zašto ih se poslalo?

5) Ako ih je mjestno školsko, vječe poslalo, "da paze na red, zašto se to nije prošli godinu činilo, ili zašto se nije poslalo vojegu ekr. povjerenika (komisara), koji bi bolje znao na to pazi i holje razumeti zakon roditeljem?"

6) Ako je olli postupak Škola i Varljena, ili onoga, koji ih je poslao, protuzakonit, hode ih se po zakonu pedepsati budući svojim talijanskim agitacijama prieče kulturni razvoj naroda, i nedopušćaju, da roditelji vrše svoje očišćne dužnosti?

Ni ovo ne tražimo odgovora besjedom nego djelom.

P. S. Iđi ćemo u Opatiju popitat moje sto su Škola. Varlijen i još neki drugi krvistna učinili za ono mjesto te ćemo gledati stvar čisto izpitati i onda vam sve sačelimi imeni svih opatiskih občinskih zastupnika poslat, neka se znade, koji u Opatiji zapovjeda. Ovollko za danas porečkim žaslirom i njihovom služi-dopisniku za odgovor.

Iz Pazinčine, novembra 1885. — Usta-jući se, da će vam biti zanimljivo čitati, javljamo Vam nešto o pićanskom nemiru dne 18. prošlog rujna.

Kako vam je juž poznato bilo je za-lijudeno o penzijah občinskih činovnikih u „Sredstvu“, no što se ljudi bliže okolicu na statine u Pazinu sabrava, da protestiraju. Pićanski nebijaju, što tamo nije nitičko o tom što čuo, sva do male gospoje.

Istog dana su u Čepiću ljudi navali na oslovskog predsjednika, koji da se izgova-raw, da ga onaj dan, kad se o penzijah određivalo, nebijše na sjednici.

Govori se, da i na Bartolovo u krvunskom Lugu bila je o ovom predmetu mnogo prepirke.

Sledeća nedjelja t.j. na 13. septembra bila je u Piću običajno množito ljudi kod prve sv. Mise. Kad ljudstvo iz crkve, i k tornju se približa, zapadne krvinske poslužitelj klicati ovako: Poslužite posto-veni komuni! Gospodin župan je čuo, da su ljudi radi nekoga penzionera za imple- gate, ki su u posestarstvu u Pazinu, jadni, zađe ne znaju kako je ia stvar. Pridje-zi devetom urom va komuniku salu, tamo će vam se na tanko tu stvar tumačiti.

Kad dovrši, puk započne vikati i protestirati, i se brzo umri čekajući što bude u občinskoj kući župan kazao.

Kao i to viđi zastupnik Fort. Lupetina, dade napred konja, i pobegnuo i vrati se nakon tih dana.

Razvrajeni star Lupetina i da opere svoga sina, zastupnika občinskoga i po- truditelja redene penzije, počne proti lju- stvu vupiti: »Vi ò qualche astino od nre- ugnino, koji smučuje puk, i vam daje razu- mi jednu za drugu; a jedan od ovih jo- taj, te presto pokaže na g. učitelja Ne- žida. Ovaj ga nato upita, da mu kaže, gdje li je on o tom kojim gorvor. Na- to mu Lupetina reče: Ovdje, a učitelji mu odvratil: Vi sta star Pićanac i dobro ovađaš! Lude poznate, kažeš mi samo jednu osobu, s kojom sam ja o tom go- vorio? Ja nenosim sobom zaplenik i toliku, odajeće Lupetina a učitelji mu dovikne: Sada se vidi, da sta i žnjivac i otidje- kuć!

Videli puk ovo napadanje na učitelja nedužna, začne škrpati zubi proti Lupe- tini, koji pobegnuo u kuću župana Brad- elicha komu reče, da je učitelj puk bunio i da se je bojati neprilikom. Nato župan poda občinskom fantu ključe, neka u podzemaljske, bezrake šupljine učitelja zatvori.

Kad puk zađe, kako se misli sa uči- teljem postupati, započne iz novih bučil i prosvidovati, a nećeljnik morade se na svoju veliku tugu, kaniti svoje grđobne namjere.

Za devetom urom sabra se staro i mlado u občinsku kuću, gdje bi se bila imala stvar na tanko puku tumačiti.

Dok je župan puku stvar razlogao, bilo je sve tiko i mimo, a kad dovrši, nasto mrmljanje, vikanje, i protestiranje, zašto da se sroto seljaka tluči i, zatira tolikim nametom, a on da se nemož po- moći za kilo soli.

Videli puk, da po tumačenju župa- novom znade kao i prije, zahtjevaše, da Šime Curellich, koji bila je u Pazinu na sjednici, dodje stvar bolje razložiti. Po-

slaže občinskog fanta, da ga pozove. Cu- rellich nehtjede blizu. Nato se puk razjari, što ništa gotovo doznao nije, i što je Lupetina, pobegao, i ovaj drugi neda se izlu- petina.

Nekoju kinetičku misleši, da fanta nije

bilo kod Curellica, podju k njemu, da

jim stvar bolje razloži. Kad on pred kuću

dodju stupi funat u kuću, zatvor vrata,

a puk ostá vani. Ništa li takovo postupanje

za razgnjavit i najmirnijega čovjeka?

Puk, sa na to još više razpli i ne-

koji potresu za ključu zovuć, da se go-

spodar barem na prozor pokaze. Na to

dodje iz vana Curellica besstra Cate Ma-

rotti, te pozivaše brata, da sa barem na

prozor pokaže i ljudem o stvari štogod

kuže.

On nato dodje na prozor, izbrblja ne-

nkoši reči, zatim se natrag povuća i

puk mišno otdje.

S tim bilo je sve dovršeno.

Što je pak tomu odredilo?

Šime Curellich napisu tužbu na ko-

tarski kapetanat da su ga bijeli ubili, da

su mu vrata i prozore potukli i rezbilli i

mnogo štete učinili.

Kotarsko glavarstvo misleši, da je

to istinu, preduže tužbu sudu. Kako se

đuje, tužio je sam župan i to ravno sudu

g. učitelju.

Na tužbu Curellica došli su zbilja ob-

nož žandari da odvedu 7 ili 8 tuženih

među tim i učitelja u zatvor, ali to se

nije posredilo šarenjakom, zato jut ne

preostaje nego, da od tuge i jada iz kože

skoče.

Nekoliko dana za tim dođe pozlinski

sudac g. Kuhačević sa jednim pisarom iz-

traživati tuženike, tužitelja i svjedoke.

Bilo je izpitanih oko sedmideset, ali kuko-

se čuo nitko nitišta zla u učitelju

kužno, izvan potorce njegovih osobnih

neprrijateljih, koji se ponapred veseli na

onih osam ili deset forinti, koje će u Ro- vini dobiti. Svuk g. učitelju, župan Bra- diliću da je najviše proti učitelju govorio

da tim njega i njegovu obitelj na put

spravljao.

Nekoju od tih svjedokah, kako se čuje,

zakazali su, da je učitelj govorio, o jaku-

likoj penziji, koju će vući činovnicu u

Pazinu, da je napuštvao ljudi na pro-

test i nemir; da se je smirio kada su

ljudi nojviše na župana vaplili i slične lu-

dorije.

Proti ostalim tuženikom da su nekoj

svjedoci kazali knak su pozivali ljudi u

pomoč, kada su žandari tuženike obučo-

lovi i odpeljali; nekoj da su vaplili ubili

Curellica itd.

Zaplenici iztrage jesu Jur u Rovinj

odaslanji, a sada očekujemo kada će biti

ljudi tamo pozvani.

Okolo 15 dana bili su zajedno oruž-

olci u Piću o često se ih i kasnije vi-

dilo, što znači da se šarenjac moraju

strušno bojati sroto seljaka, akopren-

miranu.

Dan na dan se šarenjac po okolici

klate, kako bi mogli koga seljaka na u-

dicu uloviti, da jim što posvjedeči. Čuje

se također, da je občinski sarat neke

podpise pobratio: Bog zna našto ljudi

muti ali do malo će se i to doznači.

Možda za diobu občine?

Ovo Vam je istinit opis pićanskih

zemalja koju su izazvali sledići uzroci:

1. Seljak naprijen malo manjimi nu-

meti nego li plaća poreza, zadužen radi

slabib ljetinah kod šarenjakub Iljavčan,

često puti je prisiljen i brez soli jesti, na

pol na mnogo od njih posve bos i ho-

dit.

2. Što je puk doznao za penzije

kojim će parati veća plaćila.

3. Napadanje na poštene i mirne ljudje

koji puk smučaju, a on znade, da to

nije istina.

4. Pretnje sa zatvori i progovanje

čestitih rodoljubab.

5. Nejasno tumačenje o spomenutih

penzijah, izgovaranja te pokrivanje po-

znatih krvicavih.

6. Što je župan poslao puk do Ku-

rellica, da ovaj bolje stvar razloži.

7. Što je Curellica na obrat puku za

zatvoru vratu i sakriva se, nehotiči o stvari

županu ništa kazati.

8. Lažljive tužbe i ponoćao lovljene

neudžnikah.

Istarski sabor.

Otvorenje sabora.

U prianstvu 15 izabranih zastupnika i vrljica biskupa porečko-puljiskog otvoreno je predsjednik g. Vidušić sabor dne 25. novembra brzo poslije 12 urah. Rekao je, da predlože neke zakonske osnove, koje se većinom gospodarstva tluču. Četiri njih promjenjuju SS. predsjednik pokrajinskog zakona, i idu na to, da se globe, ustavljaju u zakonu o pašnji kozah, o čuvanju poljodjelskih zadrug, kome su spada občina u kojoj se je zakon prekršao ili ako ih zadrugah nelma, u pokrajinsku poljodjelsku zadrugu. Petu zakonsku osnovu govoriti o dopustih za lov. Šesta o štetičju pticama koristnih za poljodjelstvo. Sedma o zašumljenju Krasa imenito u kotaru voloskom (podgradskom), koparskom i pa- zinskom. Vladična predlaže zakonsku osnovu o upravi občinskih i zadržnih šumarah.

Ta zakonske osnove, nastavlja g. pred- sjednik, razpraviti će sabor savjetošte gledati pri tom samo na dobrobit pokrajine, i to svom drugom o čem bude raz- pravljao. — Rješće se se također neke prešnje o ustavljajućem posebnih občinah.

Pozivači sabora, da uzlikuju i življave Nj. Velikanstvu caru i kralju Franu Josipu I. i Španovi usteju kliješce svrvinu i življe. Predstavlja vladinoga povjerenika i kotarskoga upravitelja g. Guvernera. Prima svećano obređanje biskupa porečko-puljiskog g. Flappa kuo novoga sabora Špana.

Spominje se žalostju smrt zastupnika Vergottini-n, kejega gorko oplakuje Porečkomu jo više godinu bio prvi gradjanom i Strudthosa, koj je promaknuo obit u Miljan.

Zaključuje sjednicu bez prigovora od strane zastupnika, željeći, da se jur pri- občini dnevnog red izcerpi u sjednicu u kojoj bude više Španova.

Sjednica 28. novembra 1885.

Prijevih 17 Španova; vladin komi- sar i desetak njih u galeriji.

Predsjednik prložuje: dopis biskupa porečko-puljiskog, kojim se sabor bio po- zvao za dan otvorenja sjednica k službi božjoj, plasmo biskupu tržaškemu koparskoga da nemože k jedinstvu odrediti rad slabu zdravlju, da je dan vise Španovom dopusta koliko mu kuđni red dozvoljava, onda predstavlja spise, koji se imaju razpravljati kuo- konske predloge jer apomenute, prešnju za užrojenje posebne občine za S. Vicentijekoljena sela: Školsko Izvješće, Školski račun za god. 1884. I prorčen za 1886. stražilice osobne prošnje. Izaberu se pak dva perovodja (dr. Bubhal dr. Doblasović) i best revizora (medju kojim su i g. Zamlić i Križanac) te tri odbora, naime finansijski, političko-ekonomički i školski. Španoljeljni je izabran i g. Zamlić, u Školski i g. Spinčić.

Tim odborom, pošto su se ustanovili, pridjelio se spise, da jih prouči i o njih saboru izveste.

Franina i Jurina.

Fr. B. je veroval, da gren će s Jerusalima?

Jur. Mo greš, kako i ja.

Fr. Ne o neugovoru va srećoj zemlji ne lego s Jelšanskoga.

Jur. Tako si čul naracat Jeromilju?

Fr. Ni mu kuzino naracat ne zađ ima neki novi štrument, ki ga zabavlja.

Jur. Ča j' to kakova muzika?

Fr. I kakova muzika, ali ni to jedina tamo zađ ima i tursku muziku u Jelšanah.

Jur. Blaže njim haren kad god zaplešur.

Fr. Da, da zaplešu dà više puti skut u va- kut a ki god i preko praga.

Jur. Samo da su Jerusalinci veseli.

Fr. Spameđeš se još Jure, kako su Ma- jarji nosili turskemu generalu Kerim- paši šabiju na dar. Karađa j' ono leta 1876 potukal Srblance?

Jur. Nisam još zabilješ pak ču je?

Fr. On isti Majari da se spravljaju poč

sada Srblance na pomoć proti Bul- garom.

Jur. Neka gredu neka, ma moru poč naj-

prvo u Stambul po onu sabiju, ku su

Kerim da rovali pak neka ju daju sada krajtu Milanu.

Fr. Terbi, ali mu brižoem nebi pomogla.

Fr. Ča da su Špani Jušto parlili?

Jur. Najprije da ja, zađ da vjemi nekaš- nija na Veće dobro nedela.

Fr. Šrećan njim put.

Jur. A nam obari ostaniček.

Pogled po svetu.

U Trstu, 2. decembra 1885.

Sav politički rad naše polovine carstva usredotočen je ovaj čas u zemaljskim saborima, gdje se već živo razpravlja i odlučuje.

O djelovanju istarskog sabora govorimo na drugom mjestu. Ovdje nadodajemo jedino to, što nas je i ovaj put neugodno djevulo videći, kako je talijanska većina sabora bozobirno mimošašnu manjinu u najvažnijem saborском odboru t.j. u političko-ekonomičkom. U sjednicu od jučer govorilo jo svih 5 zastupnika manjine nu- vjine nu većina nije se nimalo ob- zivala na njihovo predloge.

U Bođu držali su prošlog i ovog čednu ministri jedne i druge polo- države više skupnih sjednicab, u kojih su utančili glavnije točke budućeg financijalno-trgovačkog ugovora medju Austrijom i Ugarskom. Sporazunak je postignut u glavnim točkama a ostalo manje važnosti imade se jošte rješiti.

Posljije šestdnevno razprave prim- ljene su u hrvatskom saboru vladine osnove o preustrojstvu uprave za pod- logu specijalne debate. U ponedeljak počelo se jo potanko razpravljati o preustrojstvu županija. Izpravci o- pozicije bijahu svi zabačeni. U jučerašnjoj sjednici podnijeo je dr. Tuškan u ime opozicije predlog, da se stave pod- obitu ban i odjeli predstojnik g.

Stanković, što nisu ponovni izbor za prvi zagrebački kotar odredili u za- konitom roku. Kad je ustao ban da

govori, ostavi jedan dio opozicije de- monstrativno saborsku dvoranu.

Umrlo je Ivan Vončina, odjeli- ni predstojnik za bogoslovje i nastavu. Pokojnik bio je zastupnik u saboru za novljanski kotar u Primorju.

Na Balkanu okrenuli je bojna srca odlučno Bugarom u prilog. Bu- garski čete izagnavši neprijatelja iz domaćeg tlu, progone ga neprestance. Posljije nekojih pomanjili bojeha do- speli su Bugari do pred sami Pirot, gdje je bio malo prije srpski glavni stan. Tuj se razvila opet žestoka borba. Bugari su i tu važnu točku zauzeli poslije krvave borbe jurišem i tako je sada Pirot u bugarskih rukama. Nakon zauzeta Pirotu počeli su Bugari po- mati napram Nišu al jih na putu zaustavi austro-ugarski poslanik grof Khevenhüller zagroživši njim se u ime austro-ugarske vlade, da nesaju napred u Srbiju jer bi u tom slučaju naišli na austrijske čete, koje bi pri- skočilo Srbom u pomoć.

Prislijen tim nemadanim korakom austrijske vlade, morade knez Ale- ksander zapovjediti svojim četam, da se zaustave. Ujedno izdaze na sve- vlade slijedeću važnu okružnicu: Obzirom na očitovanje austro-ugarskog posla- nika grofa Khevenhüllera, koji je došao u ime svoga vladara te mi iz- javio, da bi za slučaj, kada bi Bu-

gari prodirali napred austro-ugarske čete ušle u Srbiju, da pomognu srbskim četam, obzirom na to, što naš pobjedosni ulaz u Pirot čuva našu vojničku čest i osigurava nam glas, privolio sam zapovijediti, da prestanu neprijateljstvu, kako bi se mogli zemetnuti dogovori o uvjetih mira. Tako je sklopljeno pod silu primirje između ratujućih. Iz Biograda dolazi vest, da će se nastaviti rat čim izteče primirje, a u tu svrhu da se Srbija ne-prestane oborunjava.

Ruski listovi pišu zabrinuto što se sada Austro-Ugarska javno zauzele za Srbiju. U Ruskoj nastao je silan okret u prilog Bugaram. Isti oar hvali u velike u dnevnou zapovjedi na svoje vojničtvo, bugarska četa i njihovo vodjstvo.

U Španjolskoj preminuo je prošlog čedna kralj Alfons XII. Njega će naslediti mlađljaha princeza Maria do Mercedes uz suvladu kraljice majke, pošto nije ostavio mužnjeg potomka. Kako su danas raztrovani svjednošći Španjolskoj, bojati su je, da će doći opet do krvavih ratova.

U Engleskoj vrše se izbori za parlament. Misli se, da će konzervativna stranka pobjediti slijedeće liberalce ali sudeć po dosadašnjem uspjehu, biti će obje stranke prilično jednakost zastupane.

Različite vesti.

Občinsko zastupstvo može biti razpušteno... Najdalje šest tjedana postje razputna mora se naložiti novi izbor. (S. 96. pokrajinskog zakona, članak XV. drž. zakona 5. marta 1862.). **Občinsko zastupstvo buzetsko bilo je razpušteno dne 5. augusta 1885.**

Odlikanje i imenovanje. Namjenskičkom savjetniku g. Fr. Ritter Reya de Castelletu podijeljen je naslov i karakter dvorskog savjetnika. — G. Franjo Dolenc hrvatski komesar u Trientu imenovan je žumskim nadzornikom na sjeveru u Pazinu.

Orkylene vesti. Mnogoč. g. Franjo Teran, upravitelj kuracije u Antequeri, imenovan je kuratom iste. G. Jure Dolzan, novomlanič, namješten je za svu pomoćnicu u Bruselu. Dne 6. 10. i 11. t. m. bljuhi podijeljeni su rodovi gg. Jurij Dolzan i Ivanu Slavcu.

U centralnoj jmeništu u Gorici bljuhi primljeni slijedeći bogoslov: g. Milivoj Boštista, g. Josip Kraus i g. Ante Mišurec.

Dne 13. t. m. premješten je najstariji svećenik tršćansko-koparske biskupije, g. Josip Sancic star, rođen g. 1792. Vječiti mu pokrov!

Naši zemaljski zastupnici iz voloskog kotara, g. Janko, Dr. Lapčina i Zamlić prolazeči prošlih danah preko Trste za Poreč boravili su kratko vrijeme medju nimi.

III. sjednica porečkoga sabora. Za današnji broj stiglo nam je prekasno izvješće III. sjednice istarskog sabora. Iz togu izvješća doznačemo, da su g. zastupnici: Dr. Laginja, Kržanac, Jenko, Spinčić i Zamlić predlagali razne izpravke koj razprave o izdavanju loških kartata i kako se imaju iste izdavati, nu kao obično — zbacuju je tuljanska većina to izpravke.

Zastupnici imaju u rukah razne zakonske osnove, među kojima jesu i ove:

1) Dilelibi občine Buzet u dvije občine sa sjelom u Buzetu i Lanišću!

2) Dilelibi občine Krk u dvije občine sa sjelom u Krku i Puntu.

Upozorujemo našu prijatelje na Krku i Buzetčinu na ove predloge tuljanske gospode, te neka sve učine što njim zakon dopušta, da ove ujeti tuljanske spletke.

Priprava za izbore u istarskom veleposjedničkom birati dne 5. t. m. u Poreču svoga zastupnika za dvaci sabor.

Pazinsko pojistveničko društvo sazivalo je na veliki klub u svoju prijatelje, članove i bljuhe za 27. pr. m. u Poreč, gdje su se izmislili dogovoriti medju ostalim i za kandidati. Doznačimo iz Poreča i to provjeruju također iz poslednjeg broja porečke "Habre", da se je sakupilo na silnu buku 5-6 osobah, koje se zagrozile, da više

dodi neće, jer da nežele, da jih nitko za nosi vodi. Na razstanku bi zaključeno svaki bljuc dva sata prije nego li započne izbor dne 5. t. m.

Cini nam se da vlada, među bljači istarskog veleposjednika neškakav neškakav, koji ga naroči poredišnji llisti svojim grozljavim članicama o patriotsku, pozitivnost i samozataši raspršiti. Bar tu njim rješavaju nešmetaju niš platu mreže, jer više se nudiša sama pohjeda na tanjur. Moguće, da je više njih, koji poslužu za tim tanjuru, koji je pripravljen samo jednomu od "aspistu".

Zar ne prijatelju Marko, da imaju dole kod mora doša zamazanog rublja?

Pogreb pok. M. Bastiana. Koliko bješa štovan i llijen profesor M. Bastian, poznato je očito ovit trešćanski inteligenči — bez razlike narodnosti — dne 26. t. m. prigodom ujegovog pogroba.

Okolo 8 sata po podne sakupila se pred stanom pokojnikovim "Piazza della Legion" školska mladež gradiske gimnazije, profesorski sabor iste, mnogo profesora ostalih srednjih škola, zemaljski i kotarski školski načelnici, više kapooka i mnogo više aristrovaca, više činovnika i tribunala i drugih urabadi, gradski zastupnici, činovnici, mnogo odvjetnika, členstvih, zastupnici svih slavenih društava u Trstu i napokon skoro svu otmetniju Hrvati boravili u Trstu.

Pogrenut voz bješa bio okićen prekrasnimi veleni, koj su davovali drugovi pokojnika, učenici raznih razreda gimnazije i drugi prijatelji. Hrvati polozili su na leš tri veleni, su bogatim vrpcomi. Veleno su orveniti vrpcomi davovali svi Hrvatski Hrvati svomu domorodcu. Lovrveni su bilješi vrpcomi davovali jo. "Naša Sloga" savoru pjesniku i velenom su plavim vrpcomi: "Hrvati u Trstu svomu prijatelju,

U tri sata krenu sprovod koracim u orku sv. Antonia novogog. Sprovod je pređao g. župnik kanonik Hrvatin uz mnogobrojnu salstenolju. Naredi se kupilo se mnoštvo po svih vrstama, kojima je prešao vrljaj sprovod.

Po obavljajućim crkvenim funkcijama, odputi se pogrebni voz na groblje sv. Ane, kamo ga pratio mnogo drugova, prijatelja i štovateljih pokojnikovih u jedno 20. koledjih.

U kapeli na groblju bješa iznova lles pokopljene, a zatim smješten u mrtvadoču jer nebjade jošta proba propjevana doba za pokop. U mrtvadočni otvorili su lles a prije toga, da se miluu pokojnikom, dovrškuće mu suznim okom: "slado počivaj nezaboravni Mati!"

Koparski patriotizam. Pod ovim naslovom primamo iz Kopra i likiamo ovo par redukta: Dne 28. t. m. llikamo jo ovdješće društvo: "Societas filodramatica" koncert, koj kojem nekajte pozvati c. kr. oficere i njihove istomjeljne pjeve plem je to zahtjevalo a. k. kotarsko glavarstvo. Radi ovog alinog (!) patriotizma glavarstvo, radi ovog alinog (!) patriotizma gospode izostalo je od koncerta mnogo a. k. činovnika. Drugi put vše.

Pitamo suda, godišnu dr. Pier-Antona i dr. Marku je li rade ovako pravili.

Istrani i da li je ovaj postupak njihovih prijatelja na čast i korišćenjima, koji imaju sve zahtvalji državi. Možda bude odvuka u oči koparsku gospodu a. k. zemaljona, a. k. gimnaziju, a. k. pripravniku, itd. itd., no tomu se dade pomoći no same ireditatističkim demonstracijama već i drugim pojedinim putem. Moliblji koparskih i trentaša za maknutje više spomenutih državnih zavoda, zašta bi carska vlast razvijovala. Eta "Veli Istrija" ovako će se brzo o-lobođiti oštećenim i drugim vremenskim gospode. U ostalom dodjeljeno i u učenim pravcem do svrhu nu to ide odveć poslagano. Zamolite pomoći koj i praznične gospode ako neimate sami došli kurnjave. Ovi će vas podučiti kako se možete lahko oblođiti od a. k. oficira.

Iz Roča pisu nam slike redke redke: Cijasje dospje u Kršku u poslednjem broju dne 12. "Sloga" zadrži lješi na u duši vi ići, kako postupaju sa narodom oni, koji su dužni podučavati i putiti ga, bili mu u svemu pri ruci i osobito pažiti, da svuda vlasti zakon, mir i red. O. re navedene činjenice jesu istinite i neponible a vi je izvješće jošto sa sile dićim našupiti. Pre neko vrijeme po rodili se u Bruguu razmirela privatna narava medju nekojim seljacima. Među ovo uniješće, se g. Šestan te se zaboravio u toliko, da je nekoj u zuhe plijuvno.

Poznati vodnjanski Talijanom hotio je privećti il. svi voju na hrgudskom tlu. G. Šestan zausteo se za Vodnjance te je tijedan silno grdo i provao, koji su se protiv njegovog numerija. Čim jednodnevno saznačao, da će proti njemu povesti iztraga, potreba u Lanisće, da nadje kakovoga svjedoka za sebe. Dne 17. t. m. bljuhi izplitiv u Buzetu a s njim i nekoj njegovoj svjedoci, ali kako se čuje, bili mu loši srca, jer da mu je neko kizmo, da neće radi njega dati djavlu dušu. Mi se u istiju s nebljivim slobodno sve diniti kako da i neima za njega zakona.

Al kako na-tu je ona oluje vredno i ljepe vrijeme, tako da ako Bog daje ustaši i u ovih stranah opet mir i red. Ču-

jemo naišme, da je g. Š. službeno pre-mještan u Cerviniju u Furlaniju a u jedino žalimo, što ga nije već odavna odvod u vlasniku. Ujedno izričeno nadu, da se strogo bezpristrana iztraga sve što bljasa u Vašem luku rečeno, potvrditi te krive po zaslužbi kaznit, jer nije valjda nikomu dozvoljeno mješu ljudi na padati i tada poštenje vredjati. G. Š. želimo sretan put i nedao Bog, da se ikad više mislja naš narod povrat.

Banka Slavia. sklopila je mjesecu lipnja, agusta i septembra t. g. 23.701 novih osiguranja za 26.171.045 for. 8. nov. kapitala u imu čega je primila 483.895 for. 77. nov. odškodnine i pristojbe. Za škodu platila je u tri mjeseca 230.932. for. 89 nov. Novčani premet ažuriranje blagajne iznenađuju je 2.763.502 for. 5 nov. U posušnjicama bješa u to vrijeme uvoženo 403.340 for. 99 nov. na zemlji posudjeno 593.790 for. 10 nov. Štrečaljke za egan dobiti su četiri obćine.

Od 1. januara do septembra t. g. sklopila je 50.027 novih osiguranja za 58.219.269 for. 18 nov. a platilo se odškodnine i pristojbe 1.321.507 for. 76 nov. Samoupravna družava za osiguranje introvinali postaju danonosni priljubljeni. Dokaz tomu je, da broja do konca septembra 1885. vđe 1802 člana, koji su ukupno osigurali 149.700 for. 90 nov. mirovine u obvezili su plaćati u to vreme 54.523 for. 52 nov. učesnika. Također zastupnički introvinski fond može se izdužno i brzo, što je imao već koncem septembra t. g. 58.241 for. 57 nov. imetku.

Proročanstvo o vremenu. Poznati Mathieu de la Drôme proriča za mjesec decembar ovakovo vrijeme: O i. d. 6. zima i anđel u njegovoj Europi, manje stindeno u više lježno okolo jadranskog i sredozemnog mora. Oi. 6. do 14. obuhvatjava zimu skoro po cijeloj Europi a uz to leplj i velri dnevi navlaštito okolo sredozemnog mora. Oi. 14. do 21. ljepe vremena nu stroga zima i snieg u srednjoj Europi. Oi. 21. do 28. dnevn. vreme na razpoljivo vjetrovi; obde neugodno vrijeme oko jadranskog mora. Oi. 28. do 31. vrljivo srednje vremeno do konca siječnja 1886. a do 1. februara 1886. vremena do vjetra i sniega.

Književne vesti. Matica hrvatska razasluju jo svim svojim članovom pripadajućim knjigama za g. 1884. Ako pometaju kojim vanjski član nije ipak primio iste knjige, neku ju u smislu napukta. Matica hrvatska točke 7. ili koudođino državljene povjerenice III. neponredno kod uprave "Matica" potraži.

Pošto "Matica" iun došta sestaviti za vrijeme 1884. primaju se još članovi knjiga za 1884. i u zlatu 4%. B. zima i anđel u njegovoj zemlji. Dlonice nar. banke 250. — kredit-banke 250. — Talijanska ronta 04. — London 10 liran sterlini 125. — Napoleon 0.07. — C. kr. cuklini 5.91. — Državno marko 61.70. — Isto francusko 40.70. — talijansku lire 49.00. —

Lutrijski brojevi dne 28. novembra
Beč 77 29 9 53 88
Grač 30 11 22 24 25
Temeswar 83 63 40 54 21
2. decembar.
Brno 20 24 20 22 68

Br. 2281.

Razpis natječaja.

Za mjesto občinskoga šumara u Kastvu (Istra) raspisuje se natječaj do 31. decembra 1885. Molbenice obložene dokazi da molitelj:

1. Pripada kojou u državnom saboru bečkom zastupanoj zemlji.

2) Da je položio državni izpit za samostalne vodjenje šumske uprave, da je

3) krepka zdravlja i
4) da poznava hrvatski (slovenski)

jezik u govoru i pismu — prima podpisano občinstvo glavarstvo do ustanovljenoga roka.

Plaća je godišnjih 800 (osam sto) forinti izplativih u antecipatnih mjeseciobnih obrocih.

Glavarstvo obćine.

Kastav, 16. novembra 1885.

Munić v. r.

Novi ustav

za posredovanje službi i za službinad te za stanove, za tu i inozemstvo

Trst via del Ponte br. 5.

Uredjuju se u talijanskom, njemačkom 10-24 slovenskom jeziku.

ODEJELA na mjesecne i nedeljne

rokovice mogu se dobiti u krojačnici: al N. 12 Via Farneto, učinjena polag mire. Buduć imade u zalihi velik izbor svačna svaka vrstl, može dati uz umjerjene cene negoli drugi.

Nova trgovina.

Gast mi jo P. N. občinstvu obznaniti, da sam danom 16. studenog o. g. otvorio na Šušaku (kraj Rieke) trgovinu sa svakovršnom železnom i inom krovnom robom.

Antun Šegota.

izlazi dva puta u mjesecu na celeni ark. Godišnja mu je cena 4 for. a od 1. listopada do 31. prosinca t. g. samo 1. for.

Dragoljubliji upisnik kalendar za javne urede, sa književnim darom za prostu god. 1886. Sustavio Gjuro St. Dažlić, gradski vjećnik. Tečaj XXII. U Zagrebu, Nakladom knjižara Mučnjaka i Senftlebena. Cena 1 f. 20 nc.

Hrvatski uredovnik ili upisnik kalendar za urede, odjeljstva i bježnike, u prostu god. 1886. Imade poslovnik, obavijestnik i bježnik za urede, trgovce, obrtnike, agente, bježnike pisare itd. Sustavio Gj. St. D. željili gradski vjećnik Tečaj XI. U Zagrebu, Nakladom knjižara Mučnjaka i Senftlebena. Cena 1 f. 40 nov.

Zahvala.

Neki neimenovanu dobrotvor uručio je sl. družtvu sv. Jeronima u Zagrebu svetu od 50 for. u svrhu, da se (za 40 for.) pučka učionica u Lipi upiše medju članove I. reda, a za 10 for., da joj družtvu pripojište u zalihi jošte učinjeće se knjige.

Neimenovanu dobrotvoru izričo ovim u ime Školske mladeži na tom plemenitom daru najtoplju zahvalu.

U Lipi, 28. novembra 1885.

Ernest Jelutić, priv. uč telj.

Tršćanska burza

dne 2. decembra
Austrijska pap. renta for. 82 do for. 82.30
Ugarska * * * 89.85 * * 90.05

Isla u zlatu 4% 07.90 * * 98.10

Dlonice nar. banke 250. — 287. —

Talijanska ronta 04. — * * 94. —

London 10 liran sterlini 120. —

Napoleon 0.07. — 9.08

C. kr. cuklini 5.91. — 5.93

Državno marko 61.70. — 61.89

Isto francusko 40.70. — 50.95

talijansku lire 49.00. — 49.70

Lutrijski brojevi

dne 28. novembra

Beč 77 29 9 53 88

Grač 30 11 22 24 25

Temeswar 83 63 40 54 21

2. decembar.

Brno 20 24 20 22 68

